

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ԲՈՂՈՔՆԵՐ ՔՆՆՈՂ ԱՆՁ**

ք. Երևան

26.06.2020թ.

**Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ
ՀՀ ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ԲՈՂՈՔՆԵՐ
ՔՆՆՈՂ ԱՆՁԻ
թիվ ԱՑ-ԼՕ-2020/141**

Նախագահությամբ՝ ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձ Լ. Օհանյանի
Քարտուղարությամբ՝ Լ. Անանիկյանի

Պատվիրատու՝ ՀՀ ԱՆ «ՀՎԿ ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ
Մասնակից՝ «Վան-Չարտեր» ՍՊԸ

Մասնակցությամբ՝
«Վան-Չարտեր» ՍՊԸ-ի ներկայացուցիչներ՝ Տ. Դովլաթյանի, Վ. Մխիթարովի

Գնման ընթացակարգի ծածկագիրը և առարկան՝
«ԳՀԱՊՁԲ-ՀՎԿԱԿ-2020-14» ծածկագրով գնանշման հարցման ընթացակարգ,
տնտեսական ապրանքների ձեռքբերում:

Պայմանագրի ծածկագիրը՝ «ԳՀԱՊՁԲ-ՀՎԿԱԿ-2020-14-01»

ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձը (այսուհետ՝ նաև Բողոքներ
քննող անձ)՝ ուսումնասիրելով Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների
նախարարության կողմից 09.06.2020թ.-ի թիվ 26/26-1/8520-2020 գրությամբ «Վան-
Չարտեր» ՍՊԸ-ին (այսուհետ նաև՝ Մասնակից) գնումների գործընթացին մասնակցելու

իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնված ընթացակարգով ներկայացված հիմքերը,

Պ Ա Ր Զ Ե Ց

1. Գործի նախապատմությունը

ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը, ՀՀ ԱՆ «ՀՎԿ ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի (այսուհետ նաև՝ Պատվիրատու) 04.06.2020թ. թիվ ԱՎ/01/08.5/200-20 գրության հիման վրա, 09.06.2020թ.-ին «Վան-Չարտեր» ՍՊԸ-ին գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնել է ընթացակարգ՝ Բողոքներ քննող անձին ներկայացնելով համապատասխան հիմքեր:

Բողոքներ քննող անձի գործը մակագրվել է 09.06.2020թ.-ին:

09.06.2020թ.-ին կայացված որոշմամբ գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնված ընթացակարգը ընդունվել է վարույթ, հրապարակվել է www.gnumner.am կայքում և տրվել թիվ ՍՑ-ԼՕ-2020/141 համարի ծածկագիրը:

16.06.2020թ.-ին և 26.06.2020թ.-ին նշանակվել և հրավիրվել են նիստեր:

Գործի քննությունն ավարտվել է 16.06.2020թ.-ին և Բողոքներ քննող անձի որոշման հրապարակման օր է նշանակվել 26.06.2020թ.-ին:

2. ՀՀ ԱՆ «ՀՎԿ ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի ներկայացրած փաստերը և դիրքորոշումը.

ՀՀ ԱՆ «ՀՎԿ ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ը 04.06.2020թ. թիվ ԱՎ/01/08.5/200-20 գրությամբ դիմելով ՀՀ ֆինանսների նախարարությանը՝ հայտնել է հետևյալը.

«Տեղեկացնում եմ, որ ԱՆ «ՀՎԿ ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի (այսուհետ՝ Գնորդ) և «Վան-Չարտեր» ՍՊԸ ընկերության (այսուհետ՝ Վաճառող) միջև 2020թ. մարտի 18-ին կնքվել է «ԳՀԱՊԶԲ-ՀՎԿԱԿ-2020-14-01» ծածկագրով պայմանագիր, սակայն վերջինս հրաժարվել է մատակարարել N21 չափաբաժնի ապրանքը:»:

Ելնելով վերոգրյալից և հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 04.05.2017թ.-ի թիվ 526-Ն որոշմամբ հաստատված գնումների գործընթացի կազմակերպման կարգի 45-րդ կետի պահանջները, կից ներկայացվել է «ԳՀԱՊՁԲ-ՀՎԿԱԿ-2020-14» ծածկագրով հայտարարված գնման ընթացակարգի շրջանակներում «Վան-Չարտեր» ՍՊԸ-ի տվյալները՝ համապատասխան հիմքերով:

3. «Վան-Չարտեր» ՍՊԸ-ի ներկայացրած փաստարկները և դիրքորոշումը.

Բողոքներ քննող անձը 09.06.2020թ.-ին գրությամբ դիմել է «Վան-Չարտեր» ՍՊԸ-ին՝ հնարավորություն տալով ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից 09.06.2020թ.-ի թիվ 26/26-1/8520-2020 գրությամբ նախաձեռնված ընթացակարգի վերաբերյալ ներկայացնել գրավոր կարծիք:

Մասնակիցը ստանալով կարծիք հայտնելու վերաբերյալ գրությունը, ինչպես նաև ծանուցված լինելով նիստերի տեղի, օրվա և ժամի մասին, ներկայացել է 16.06.2020թ.-ին հրավիրված նիստին:

Մասնակցի ներկայացուցիչները բանավոր կերպով հայտնել են, որ Պայմանագրով նախատեսված ապակի մաքրող հեղուկն՝ արտակարգ դրության պայմաններից ելնելով, տնտեսական ոլորտում դեֆիցիտի (շի, խցանի) հետևանքով չեն կարողացել տրամադրել Պատվիրատուին: Միևնույն ժամանակ առաջարկել են պայմանագրի առարկա հանդիսացող ապրանքը մատակարարել 5լ տարողությամբ տարաներով:

4. ՍՑ-ԼՕ-2020/141 ընթացակարգի քննության համար էական նշանակություն ունեցող փաստերը.

Սույն գործի քննության համար էական նշանակություն ունեցող փաստերի համաձայն՝

ՀՀ ԱՆ «ՀՎԿ ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի (այսուհետ նաև՝ Պատվիրատու) և «Վան-Չարտեր» ՍՊԸ-ի միջև 18.03.2020թ.-ին կնքվել է թիվ «ԳՀԱՊՁԲ-ՀՎԿԱԿ-2020-14-01» ծածկագրով պետական գնման պայմանագիր (այսուհետ նաև՝ Պայմանագիր):

Պայմանագրի 1.1 կետի համաձայն՝ Վաճառողը պարտավորվում է սույն պայմանագրով (այսուհետ՝ պայմանագիր) սահմանված կարգով, ծավալներով,

ժամկետներում և հասցեով Գնորդին մատակարարել պայմանագրի N 1 հավելվածով՝ Տեխնիկական բնութագիր-գնման-ժամանակացուցով նախատեսված ապրանքը (այսուհետ՝ ապրանք), իսկ Գնորդը պարտավորվում է ընդունել ապրանքը և վճարել դրա համար:

Պայմանագրի հավելված 1-ով սահմանվել է 1-ին չափաբաժնով նախատեսված ապրանքի անվանումը և տեխնիկական բնութագիրը, համաձայն որի՝ «Ապակի մաքրող հեղուկ 2» / «Ապակի մաքրող բազմաֆունկցիոնալ մաքրող հեղուկ, որը հիանալի մաքրում է, փայլ է հաղորդում և հետքեր չի թողնում ապակիների, պատուհանների, հայելիների վրա, սփռեյ, փաթեթավորումը առավելագույնը 500 մլ պլաստմասե տարաներով»:

Նույն հավելված 1-ով սահմանվել է նաև, որ մատակարարումը պետք է իրականացվի Պայմանագրի կնքելու պահից 20 օրացուցային օրվա ընթացքում՝ մինչև 07.04.2020թ.-ը ներառյալ:

Մասնակցին 13.04.2020թ.-ին ուղարկված գրությամբ Պատվիրատուն հայտնել է, որ «ԳՀԱՊՁԲ-ՀՎԿԱԿ-2020-14-01» ծածկագրով պայմանագրի համաձայն, որի վերջնաժամկետը լրացել է 04.04.2020թ.-ին, Մասնակիցը չի մատակարարել N 1 չափաբաժնի ապրանքը (Ապակի մաքրող հեղուկ 2): Նշվածը հաշվի առնելով՝ խնդրել են տրամադրել պարզաբանում:

Մասնակցին 21.05.2020թ.-ին ուղարկված թիվ ԱՎ/01/08.5/187-20 գրությամբ Պատվիրատուն ի պատասխան Մասնակցի կողմից 13.04.2020թ.-ին ուղարկված գրության հայտնել է, որ Մասնակցի կողմից առաջարկված տեխնիկական բնութագիրը չի համապատասխանում նշված պայմանագրով հաստատվածին: Ուստի ևս մեկ անգամ առաջարկել են սեղմ ժամկետներում մատակարարել «ԳՀԱՊՁԲ-ՀՎԿԱԿ-2020-14-01» ծածկագրով կնքված պայմանագրի N 1 չափաբաժնով նախատեսված ապրանքները, միաժամանակ տեղեկացրել են, որ կնքված Պայմանագրի 2.1.1 և 8.9 կետերի հիմքով այն Պատվիրատուի կողմից միակողմանի կլուծվի:

Պատվիրատուին ուղղված գրությամբ, Մասնակիցը հայտնել է, որ Պայմանագրում նախատեսված ապակի մաքրող հեղուկն՝ արտակարգ դրության պայմաններից ելնելով, տնտեսական ոլորտում դեֆիցիտի (շշի, խցանի) հետևանքով կարող են տրամադրել այլ տարբերակով. Ապակի մաքրող հեղուկ, (փայլեցնող, մաքրող, ախտահանող միջոց) 5լ տարողությամբ տարաներով, ընդհանուր քանակը՝ 15 հատ:

www.gnumner.am համացանցային կայքում՝ «Պայմանագրերը միակողմանիորեն լուծելու մասին ծանուցումներ» բաժնում, 01.06.2020թ.-ին հրապարակված պայմանագրի

միակողմանի լուծման մասին թիվ ԱՎ/01/08.5/194-20 ծանուցման համաձայն՝ ՀՀ ԱՆ «ՀՎԿ ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի և «Վան-Չարտեր» ՍՊԸ-ի միջև 18.03.2020թ.-ին կնքված թիվ «ԳՀԱՊԶԲ-ՀՎԿԱԿ-2020-14-01» ծածկագրով գնման պետական գնման պայմանագիրը ՀՀ ԱՆ «ՀՎԿ ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից 28.05.2020թ.-ին միակողմանի լուծվել է՝ Պայմանագրի 2.1.7.1 կետի «բ» ենթակետի ուժով (խախտվել է ապրանքի մատակարարման ժամկետը 5 օրից ավելի):

5. Բողոքներ քննող անձի հիմնավորումները և եզրահանգումը.

Բողոքներ քննող անձը լրիվ, օբյեկտիվ և բազմակողմանի հետազոտելով և գնահատելով սույն գործում առկա ապացույցները, և համադրելով դրանք գործով պարզված փաստական հանգամանքների հետ, հանգում է այն եզրակացության, որ ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից 09.06.2020թ.-ի թիվ 26/26-1/8520-2020 գրությամբ «Վան-Չարտեր» ՍՊԸ-ին գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնված ընթացակարգն ենթակա է մերժման, հետևյալ պատճառաբանությամբ.

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի (այսուհետ նաև՝ Օրենք) 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի «ա» ենթակետի համաձայն՝ ... մասնակիցն ընդգրկվում է գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում, եթե խախտել է պայմանագրով նախատեսված կամ գնման գործընթացի շրջանակում ստանձնած պարտավորությունը, որը հանգեցրել է պատվիրատուի կողմից պայմանագրի միակողմանի լուծմանը կամ գնման գործընթացին տվյալ մասնակցի հետագա մասնակցության դադարեցմանը:

Նույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունքից զրկված մասնակցի վերաբերյալ ունեցած տեղեկությունների հիման վրա լիազորված մարմինը ընթացակարգ է նախաձեռնում: Տվյալ մասնակցի կարծիքը լսելուց հետո գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձը նույն օրենքի 50-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված ժամկետում որոշում է կայացնում մասնակցին նույն հոդվածով նախատեսված ցուցակում ընդգրկելու վերաբերյալ: Անձը նշված ցուցակում ընդգրկվում է երկու տարի ժամկետով:

Օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ գնումների մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությունը բաղկացած է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքից, սույն օրենքից և իրավական այլ ակտերից: Գնումների մասին իրավական այլ ակտերը հրապարակվում են նաև պաշտոնական տեղեկագրում:

ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի (այսուհետ՝ նաև Օրենսգիրք) 3-րդ հոդվածի 1-ին կետի համաձայն՝ քաղաքացիական օրենսդրությունը հիմնվում է իր կողմից կարգավորվող հարաբերությունների մասնակիցների հավասարության, կամքի ինքնավարության և գույքային ինքնուրույնության, սեփականության անձեռնմխելիության, պայմանագրի ազատության, մասնավոր գործերին որևէ մեկի կամայական միջամտության անթույլատրելիության, քաղաքացիական իրավունքների անարգել իրականացման անհրաժեշտության, խախտված իրավունքների վերականգնման ապահովման, դրանց դատական պաշտպանության սկզբունքների վրա:

Նույն հոդվածի 2-րդ կետի համաձայն՝ քաղաքացիները և իրավաբանական անձինք քաղաքացիական իրավունքները ձեռք են բերում ու իրականացնում իրենց կամքով և ի շահ իրենց: Նրանք ազատ են պայմանագրի հիման վրա սահմանելու իրենց իրավունքները և պարտականությունները, որոշելու պայմանագրի՝ օրենսդրությանը չհակասող ցանկացած պայման:

ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 8-րդ հոդվածի 2-րդ պարբերության համաձայն՝ քաղաքացիական իրավական նորմերի տեքստում կիրառվող բառերի և արտահայտությունների տարբեր ձևերով մեկնաբանման դեպքում, նախապատվությունը տրվում է նույն օրենսգրքի 3-րդ հոդվածի 1-ին կետում շարադրված՝ քաղաքացիական օրենսդրության սկզբունքներին համապատասխանող մեկնաբանմանը:

ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 10-րդ հոդվածի 1-ին կետի համաձայն՝ քաղաքացիական իրավունքները և պարտականությունները ծագում են օրենքով ու այլ իրավական ակտերով նախատեսված հիմքերից, ինչպես նաև քաղաքացիների և իրավաբանական անձանց այն գործողություններից, որոնք թեև օրենքով կամ այլ իրավական ակտերով նախատեսված չեն, սակայն, ըստ քաղաքացիական օրենսդրության սկզբունքների, առաջացնում են քաղաքացիական իրավունքներ և պարտականություններ:

Դրան համապատասխան, քաղաքացիական իրավունքները և պարտականությունները ծագում են՝

1) օրենքով նախատեսված պայմանագրերից և այլ գործարքներից, ինչպես նաև այն պայմանագրերից ու գործարքներից, որոնք թեև օրենքով նախատեսված չեն, սակայն դրան չեն հակասում.

2) պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ակտերից, որոնք օրենքով նախատեսված են որպես քաղաքացիական իրավունքների և պարտականությունների ծագման հիմք.

3) քաղաքացիական իրավունքներ և պարտականություններ սահմանող դատական ակտից.

4) օրենքով թույլատրվող հիմքերով գույք ձեռք բերելու հետևանքով.

5) գիտության, գրականության, արվեստի ստեղծագործություններ, գյուտեր և մտավոր գործունեության այլ արդյունքներ ստեղծելու հետևանքով.

6) այլ անձին վնաս պատճառելու հետևանքով.

7) անհիմն հարստացման հետևանքով.

8) քաղաքացիների և իրավաբանական անձանց այլ գործողությունների հետևանքով.

9) այնպիսի իրադարձությունների հետևանքով, որոնց հետ օրենքը կամ այլ իրավական ակտը կապում է քաղաքացիական իրավական հետևանքների առաջացում:

«Սահմանադրության 3-րդ, 11-րդ, 28-րդ, 39-րդ, 59-րդ և բազմաթիվ այլ հոդվածներում ամրագրված են անձի իրավունքների և ազատությունների իրականացման, օրենսդրությամբ դրանց արդյունավետ պաշտպանության երաշխավորումն ապահովելու ելակետային սկզբունքներ ու նորմեր, որոնք համապարտադիր նշանակություն ունեն հասարակական բոլոր, այդ թվում նաև՝ քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների կարգավորման բնագավառում:

«Սահմանադրության վերոհիշյալ նորմերի պահանջների կատարման երաշխավորմանն է կոչված «քաղաքացիական օրենսգիրքը, որը սահմանում է քաղաքացիական շրջանառության մասնակիցների իրավական վիճակը, կարգավորում սեփականության իրավունքի և այլ գույքային իրավունքների, դրանց հետ կապված անձնական ոչ գույքային հարաբերությունները, պայմանագրային և այլ պարտավորությունների ծագման, փոփոխման և դադարման հիմքերը և կարգը:

Անձանց իրավունքների իրականացման և պաշտպանության հետ կապված՝ օրենսգրքի մի շարք այլ հոդվածներով միաժամանակ սահմանվում են քաղաքացիական իրավունքների և պարտականությունների ծագման հիմքերը (10-րդ հոդված), այդ

իրավունքների իրականացման ընդհանուր կարգը, սահմանները և պաշտպանության եղանակները (11-րդ, 12-րդ, 14-րդ, 16-րդ հոդվածներ):

«Քաղաքացիական օրենսգրքի 347-րդ հոդվածի համաձայն՝ պարտավորությունները պետք է կատարվեն պատշաճ՝ պարտավորության պայմաններին, օրենքին և այլ իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան:

«Քաղաքացիական օրենսգրքի 408-րդ հոդվածի համաձայն՝ պարտավորության խախտում է համարվում այն չկատարելը կամ անպատշաճ (կետանցով, ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների թերություններով կամ պարտավորության բովանդակությամբ որոշվող այլ պայմանների խախտմամբ) կատարելը:

«Քաղաքացիական օրենսգրքի 417-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ պարտապանը պարտավորությունը չկատարելու և (կամ) անպատշաճ կատարելու համար պատասխանատու է **մեղքի առկայության դեպքում**, եթե այլ բան նախատեսված չէ օրենքով կամ պայմանագրով: Պարտապանը ճանաչվում է անմեղ, եթե ապացուցում է, որ ինքը պարտավորությունը պատշաճ կատարելու համար ձեռնարկել է իրենից կախված բոլոր միջոցները:

Նույն հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ **ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնելիս պարտավորությունը չկատարած կամ անպատշաճ կատարած անձը պատասխանատվություն է կրում, եթե չապացուցի, որ պատշաճ կատարումն անհնար է եղել անհաղթահարելի ուժի**, այսինքն՝ տվյալ պայմաններում արտակարգ և անկանխելի հանգամանքների **հետևանքով**, եթե այլ բան նախատեսված չէ օրենքով կամ պայմանագրով:

«Վճռաբեկ դատարանը նախկինում կայացրած որոշմամբ արդեն իսկ անդրադարձել է վկայակոչված հոդվածի մեկնաբանությանը: Մասնավորապես, «Վճռաբեկ դատարանն արձանագրել է, որ օրենսդիրը որպես պարտավորությունը խախտելու համար պատասխանատվության պարտադիր պայման սահմանել է պարտավորությունը խախտած անձի մեղքի առկայությունը: Նույն հոդվածի 3-րդ կետով նախատեսվել է մեղքի բացակայության պարագայում պարտավորությունը խախտած անձի պատասխանատվությունը, եթե պարտավորությունը բխում է ձեռնարկատիրական գործունեության իրականացումից: Ընդ որում, ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնելիս պարտավորությունը չկատարած կամ անպատշաճ կատարած անձը ենթակա չէ պատասխանատվության միայն այն դեպքում, եթե ապացուցի, որ պատշաճ

կատարումն անհնար է եղել անհաղթահարելի ուժի, այսինքն՝ տվյալ պայմաններում արտակարգ և անկանխելի հանգամանքների հետևանքով: Այդ կանոնը կիրառելի չէ, եթե օրենքով կամ պայմանագրով նախատեսվել է նույնիսկ անհաղթահարելի ուժի առկայության պայմաններում պարտավորությունը չկատարած կամ անպատշաճ կատարած անձի պատասխանատվություն կրելու հանգամանքը (*տե՛ս, «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ-ն ընդդեմ «Հանդրաս» ՍՊԸ-ի թիվ ԵՔԴ/0595/04/08 քաղաքացիական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 17.04.2009 թվականի որոշումը*):

Բողոքներ քննող անձը փաստում է, որ օրենսդիրը նախատեսել է, որ պարտավորությունը խախտած ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնող անձն ազատվում է դրա համար պատասխանատվությունից, եթե ապացուցում է, որ պարտավորության պատշաճ կատարումն անհնար է եղել անհաղթահարելի ուժի հետևանքով:

Անհաղթահարելի ուժի կիրառումը պետք է պայմանավորված լինի այնպիսի հանգամանքների զուգորդմամբ, որոնք անհնարին են դարձնում կողմերի ստանձնած պարտավորությունների կատարումը, եթե դա եղել է անհաղթահարելի ուժի ազդեցության հետևանքով:

Միևնույն ժամանակ, ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնող անձին անհաղթահարելի ուժի հիմքով պատասխանատվությունից ազատելը, ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 417-րդ հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն, պայմանավորված է արտակարգ և անկանխելի, այսինքն՝ այնպիսի բացառիկ, անսովոր, եզակի հանգամանքների ի հայտ գալով, որոնք հաղթահարելը տվյալ պարագայում օբյեկտիվորեն անհնարին է: Ընդ որում, ի հայտ եկած հանգամանքի արտակարգ և անկանխելի լինելը յուրաքանչյուր դեպքում պետք է դիտարկել ու գնահատել կոնկրետ պարտավորության բնույթի և դրա կատարման պայմանների շրջանակներում (*տե՛ս, «Հարավկովկասյան երկաթուղի» ՓԲԸ-ի ընդդեմ «Վլադ Հակոբյանի անվան «Համակցված կերերի գործարան» ՓԲԸ-ի թիվ ԵԷԴ/0888/02/14 քաղաքացիական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 27.11.2015 թվականի որոշումը*):

Սույն գործում առկա փաստերի համաձայն՝ ՀՀ ԱՆ «ՀՎԿ ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի և «Վան-Չարտեր» ՍՊԸ-ի միջև 18.03.2020թ.-ին կնքված թիվ «ԳՀԱՊՁԲ-ՀՎԿԱԿ-2020-14-01» ծածկագրով պետական գնման Պայմանագրի 1.1 կետով սահմանվել է, որ Մասնակիցը պարտավորվում է Պայմանագրով սահմանված կարգով, ծավալներով, ժամկետներում և հասցեով Գնորդին մատակարարել պայմանագրի թիվ 1 հավելվածով՝

Տեխնիկական բնութագիր-գնման-ժամանակացուցով նախատեսված ապրանք, այն է՝ ապակի մաքրող բազմաֆունկցիոնալ մաքրող հեղուկ, որը հիանալի մաքրում է, փայլ է հաղորդում և հետքեր չի թողնում ապակիների, պատուհանների, հայելիների վրա, սփռել, փաթեթավորումը առավելագույնը 500 մլ պլաստմասե տարաներով, ինչպես նաև նույն հավելված 1-ով սահմանվել է, որ մատակարարումը պետք է իրականացվի Պայմանագիր կնքելու պահից 20 օրացուցային օրվա ընթացքում՝ մինչև 07.04.2020թ.-ը ներառյալ:

Մասնակցին 13.04.2020թ.-ին ուղարկված գրությամբ Պատվիրատուն հայտնել է, որ «ԳՀԱՊՁԲ-ՀՎԿԱԿ-2020-14-01» ծածկագրով պայմանագրի համաձայն, որի վերջնաժամկետը լրացել է 04.04.2020թ.-ին, Մասնակիցը չի մատակարարել N 1 չափաբաժնի ապրանքը (Ապակի մաքրող հեղուկ 2): Նշվածը հաշվի առնելով՝ խնդրել են տրամադրել պարզաբանում:

Մասնակցին 21.05.2020թ.-ին ուղարկված թիվ ԱՎ/01/08.5/187-20 գրությամբ, Պատվիրատուն ի պատասխան Մասնակցի կողմից 13.04.2020թ.-ին ուղարկված գրության հայտնել է, որ Մասնակցի կողմից առաջարկված տեխնիկական բնութագիրը չի համապատասխանում նշված պայմանագրով հաստատվածին: Ուստի ևս մեկ անգամ առաջարկել են սեղմ ժամկետներում մատակարարել «ԳՀԱՊՁԲ-ՀՎԿԱԿ-2020-14-01» ծածկագրով կնքված պայմանագրի N 1 չափաբաժնով նախատեսված ապրանքները, միաժամանակ տեղեկացրել են, որ կնքված Պայմանագրի 2.1.1 և 8.9 կետերի հիմքով այն Պատվիրատուի կողմից միակողմանի կլուծվի:

Պատվիրատուին ուղղված գրությամբ, Մասնակիցը հայտնել է, որ Պայմանագրում նախատեսված ապակի մաքրող հեղուկն՝ արտակարգ դրության պայմաններից ելնելով, տնտեսական ոլորտում դեֆիցիտի (շշի, խցանի) հետևանքով կարող են տրամադրել այլ տարբերակով. Ապակի մաքրող հեղուկ, (փայլեցնող, մաքրող, ախտահանող միջոց) 5լ տարողությամբ տարաներով, ընդհանուր քանակը՝ 15 հատ:

www.gnumner.am համացանցային կայքում՝ «Պայմանագրերը միակողմանիորեն լուծելու մասին ծանուցումներ» բաժնում, 01.06.2020թ.-ին հրապարակված պայմանագրի միակողմանի լուծման մասին թիվ ԱՎ/01/08.5/194-20 ծանուցման համաձայն՝ ՀՀ ԱՆ «ՀՎԿ ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի և «Վան-Չարտեր» ՍՊԸ-ի միջև 18.03.2020թ.-ին կնքված թիվ «ԳՀԱՊՁԲ-ՀՎԿԱԿ-2020-14-01» ծածկագրով գնման պետական գնման պայմանագիրը ՀՀ ԱՆ «ՀՎԿ ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից 28.05.2020թ.-ին միակողմանի լուծվել է՝

Պայմանագրի 2.1.7.1 կետի «բ» ենթակետի ուժով (խախտվել է ապրանքի մատակարարման ժամկետը 5 օրից ավելի):

Վերոնշյալ իրավական նորմերի և փաստական հանգամանքների հիման, դրանք համադրելով Մասնակցի ներկայացրած դիրքորոշման հանգամանքներին՝ Բողոքներ քննող անձն արձանագրում է, որ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 417-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված կարգով, Մասնակցի կողմից Պայմանագրով սահմանված կարգով, ծավալներով, ժամկետներում և հասցեով Պատվիրատուին պայմանագրի թիվ 1 հավելվածով՝ Տեխնիկական բնութագիր-գնման-ժամանակացուցով նախատեսված ապրանքի մատակարարումն եղել է անհնար՝ պայմանավորված ՀՀ կառավարության 16.03.2020թ.-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում արտակարգ դրություն հայտարարելու մասին» թիվ 298-Ն որոշմամբ Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում 2020 թվականի մարտի 16-ից ժամը 18:30-ից սկսած մինչև 2020 թվականի հուլիսի 13-ը ժամը 17:00-ն ներառյալ ժամկետով արտակարգ դրություն հայտարարելու հետ:

Բողոքներ քննող անձը վերոնշյալները քննարկելով նաև «Արտակարգ դրության իրավական ռեժիմի մասին» ՀՀ օրենքի համատեքստում, հարկ է համարում փաստել, որ արտակարգ դրությունը Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում կամ դրա առանձին տարածքներում հայտարարվող պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ինչպես նաև նրանց պաշտոնատար անձանց գործունեության իրավական հատուկ ռեժիմ է, որը սահմանվում է պետության ամբողջ տարածքում կամ առանձին հատվածներում ներքին և արտաքին վտանգներից պաշտպանվելու, ինչպես նաև երկրի սահմանադրական ու հասարակական կարգը պահպանելու նպատակով (հոդված 1): Արտակարգ դրության ռեժիմն ենթադրում է քաղաքացիների, իրավաբանական անձանց ազատությունների և իրավունքների սահմանափակում, ինչպես նաև նրանց համար լրացուցիչ պարտականությունների սահմանում (հոդված 4):

Բողոքներ քննող անձը հավելում է նաև, որ ստանձնած պարտավորությունների (այդ թվում՝ ընթացակարգի և պայմանագրի) խախտման հիմքերը պայմանականորեն կարելի է բաժանել երկու խմբի՝ օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ: Օբյեկտիվ հիմքերի մեջ կարելի է դասել ֆորսմաժորային դեպքերը՝ տարերային աղետները, ինչպես նաև արտակարգ իրավիճակը և նմանատիպ այլ՝ անձանց կամքից անկախ հիմքերով առաջացող պատճառները: Սուբյեկտիվ գործոնը պայմանավորված է անմիջականորեն տվյալ անձի հետ կապված և

գործնականում ավելի երկար ժամանակ պահանջող ողջամիտ խնդիրների լուծմամբ, առանց որի անհնար է ստանձնած պարտավորությունների կատարումը:

Վերոգրյալի հիման վրա՝ Բողոքներ քննող անձն արձանագրում է, որ բոլոր դեպքերում էլ, բացի ֆորսմաժորային իրավիճակներից, ստանձնած պարտավորությունների խախտման համար մեղքի բացակայության փաստը հաստատված համարելու համար ընդհանուր կանոնն այն է, որ անձը պարտավոր է ապացուցել, որ օրենքով սահմանված պարտավորությունների կատարման համար անհրաժեշտ ժամկետի ընթացքում ձեռնարկել է իրենից կախված ողջամիտ ու բավարար միջոցներ այդ պարտավորությունների պատշաճ կատարումը իրականացնելու ուղղությամբ, սակայն իր կամքից անկախ պատճառներով խախտել է գնման ընթացակարգով կամ պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունը (ները): Օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ հիմքերի վերաբերյալ նմանատիպ դիրքորոշում է հայտնել ՀՀ վճռաբեկ դատարանն իր նախկինում կայացրած որոշումներում (*տե՛ս, «Հայրիզնեսքանկ» ՓԲԸ-ն ընդդեմ «Միլլար» ՍՊԸ-ի թիվ ԵԿԴ/2628/02/13 քաղաքացիական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 03.12.2014 թվականի որոշումը*):

Այսպիսով, վերոհիշյալ փաստական հանգամանքների և իրավական նորմերի լույսի ներքո, դրանց համակարգված վերլուծության արդյունքում Բողոքներ քննող անձը հանգում է այն եզրակացության, որ «Վան-Չարտեր» ՍՊԸ-ի կողմից Պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունների խախտումն ելել է օբյեկտիվ հիմքերից՝ պայմանավորված Հայաստանի Հանրապետությունում հայտարարված արտակարգ դրության հանգամանքով, որի արդյունքում առաջացած պատճառներն անհնարին են դարձրել Մասնակցի կողմից ստանձնած պարտավորությունների պատշաճ կատարումը վերջինիս կամքից անկախ հանգամանքներով:

Ուստի, վերոնշյալների հաշվառմամբ, Բողոքներ քննող անձը գտնում է, որ «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի «ա» ենթակետում նշված պատասխանատվությունը չի կարող վրա հասնել ու հանգեցնել Մասնակցին՝ գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ընդգրկելուն:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 50-րդ հոդվածի 7-րդ մասով՝ ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձը.

Ո Ր Ո Շ Ե Ց

ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից 09.06.2020թ.-ի թիվ 26/26-1/8520-2020գրությամբ «Վան-Չարտեր» ՍՊԸ-ին գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնված թիվ ՍՑ-ԼՕ-2020/141 ծածկագրով ընթացակարգը մերժել:

ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձի ընդունած որոշումն ուժի մեջ է մտնում այն տեղեկագրում հրապարակելուն հաջորդող օրը:

ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձի ընդունած որոշումն իրավապարտադիր է, որը կարող է փոփոխվել կամ վերացվել, այդ թվում՝ մասնակի, միայն դատարանի կողմից:

ՀՀ ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ

ԲՈՂՈՔՆԵՐ ՔՆՆՈՂ ԱՆՁ՝

ԼԵՎՈՆ ՕՎԱՆՅԱՆ

